

Ministerstwo Sprawiedliwości

ALIMENTY

**Kto powinien płacić alimenty?
Jak złożyć pozew o alimenty?**

Stan prawny na dzień 1 października 2004 r.

Publikacja przygotowana
dzięki wsparciu finansowemu
Unii Europejskiej

Informacje zawarte w ulotce pozwolą Państwu znaleźć odpowiedzi na podstawowe pytania, które najczęściej zadajecie w sekretariatach sądowych.

O ewentualne porady prawne należy zwrócić się do prawnika.

Co to jest obowiązek alimentacyjny?

Obowiązek alimentacyjny to obowiązek dostarczenia środków utrzymania osobie, która nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie lub znajduje się w niedostatku.

Kto od kogo może domagać się alimentów?

1. dziecko – od rodziców, a w dalszej kolejności od dziadków – jeśli nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie,
2. małżonek – od drugiego małżonka,
3. były małżonek – od byłego małżonka – jeżeli znajduje się w niedostatku, a rozwodu nie orzeczono z jego wyłącznej winy,
4. były małżonek – od byłego małżonka – jeżeli rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie jego sytuacji materialnej, a rozwód orzeczono z wyłącznej winy byłego małżonka,
5. rodzice – od dzieci, a w dalszej kolejności od wnuków,
6. rodzeństwo – od rodzeństwa.

Obowiązek alimentacyjny obciąża w następującej kolejności:

1. zstępnych, tj. dzieci, wnuki, prawnuki,
2. wstępnych, tj. rodziców, dziadków, pradziadków,
3. rodzeństwo.

Co należy zrobić, aby uzyskać alimenty?

Jeżeli osoba zobowiązana do utrzymania drugiej osoby, nie chce wykonać tego obowiązku dobrowolnie, należy wnieść sprawę do sądu rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania uprawnionego lub obowiązowanego.

Sprawę wnosi się poprzez złożenie pisma – **pozwu**.

W pozwie należy podać następujące dane:

1. imię, nazwisko i dokładny adres **powoda**, czyli osoby domagającej się alimentów;
2. imię, nazwisko i dokładny adres **pozwanego**, czyli osoby, od której domagamy się alimentów;
3. wysokość żądanej kwoty wraz z uzasadnieniem, tzn. wskazać potrzeby powoda oraz możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego.

Jeżeli powodem jest małoletnie dziecko, przed sądem reprezentuje je przedstawiciel ustawowy (najczęściej ten z rodziców, który opiekuje się dzieckiem).

Jeżeli alimentów żąda dziecko od rodziców, należy dołączyć do pozwu odpis skrócony aktu urodzenia, a jeżeli małżonek lub były małżonek – odpowiednio odpis aktu małżeństwa lub orzeczenia rozwodu.

Pozew należy złożyć w dwóch egzemplarzach

Sąd wyznacza rozprawę, na którą wzywa powoda lub jego przedstawiciela ustawowego i pozwanego.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje orzeczenie.

W trakcie rozprawy możliwe jest zawarcie ugody, czyli porozumienia powoda z pozwanym, wpisanego do protokołu. Ugoda ma takie samo znaczenie jak wyrok.

Co zrobić, jeżeli zobowiązany nie płaci alimentów dobrowolnie?

W takim przypadku należy zwrócić się osobiście lub pisemnie do wydziału rodzinnego i nieletnich sądu rejonowego, w którym toczyła się sprawa, o wydanie wyroku lub wyciągu z protokołu rozprawy z treścią ugody wraz z klauzulą wykonalności czyli informacją, że orzeczenie podlega wykonaniu.

Z tym dokumentem należy udać się do komornika, który podejmie kroki w celu wyegzekwowania alimentów. Można wybrać komornika spośród komorników działających na obszarze sądu apelacyjnego, w którego okręgu znajduje się sąd wydający orzeczenie. Może to być komornik właściwy według miejsca zamieszkania powoda, będącego obecnie wierzycielem.

Co należy zrobić, aby uzyskać wyrok podwyższający dotychczasowe alimenty?

Należy złożyć pozew o podwyższenie alimentów. Tak samo jak w pozwie o alimenty należy określić powoda i pozwanego, podać żadaną kwotę oraz sygnaturę (numer) poprzedniej sprawy o alimenty lub podwyższenie alimentów.

W kilku zdaniach należy uzasadnić, dlaczego konieczne jest podwyższenie alimentów.

Jakie są koszty w sprawach o alimenty?

Osoba uprawniona (powód) zarówno w postępowaniu sądowym, jak i egzekucyjnym korzysta ze zwolnienia od kosztów. Generalnie jest nimi obciążony pozwany, jeśli przegra sprawę. Są to przede wszystkim koszty wpisu sądowego.

Do kiedy trwa obowiązek alimentacyjny w stosunku do dzieci?

Obowiązek alimentacyjny w stosunku do dzieci trwa, dopóki dziecko nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie.

Osiągnięcie pełnoletności nie powoduje automatycznie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego.

Jeżeli dziecko zawrze związek małżeński, obowiązek jego utrzymania obciąża małżonka, chyba że małżonek nie uzyskuje dochodów (np. studiuje).

Jeżeli dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie i nie chce dobrowolnie zrezygnować z alimentów, należy wnieść pozew o uchylenie obowiązku alimentacyjnego do sądu, w którym toczyły się sprawy o alimenty. Powodem będzie wtedy osoba dotychczas zobowiązana do płacenia alimentów, a pozwanym osoba uprawniona dotychczas do ich otrzymania.

Taki pozew **podlega opłacie**, obliczanej przez sąd od rocznej wartości alimentów według tych samych zasad jak przy obciążeniu pozwanego kosztami wpisu sądowego w sprawie o alimenty.

Czy można wnieść sprawę o alimenty, jeżeli toczy się sprawa o rozwód?

W czasie trwania procesu o rozwód nie może toczyć się odrębny proces o alimenty:

1. między małżonkami,
2. między małoletnimi dziećmi a rodzicami, którzy się rozwodzą, co do świadczeń za okres od wytoczenia powództwa o rozwód.

Jeżeli sprawa o alimenty została wszczęta wcześniej niż sprawa o rozwód, ulega ona zawieszeniu z chwilą wytoczenia powództwa o rozwód, co do świadczeń za okres od jego wytoczenia.

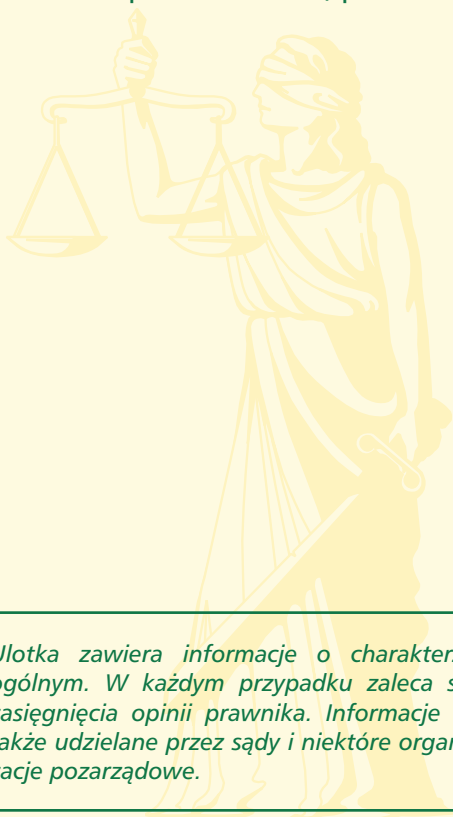
W wyroku rozwodowym sąd orzeka także o alimentach. Na wniosek lub z urzędu może już w toku procesu rozwodowego zasądzić alimenty na czas trwania postępowania, aby zabezpieczyć w tym okresie interesy uprawnionych.

Po zakończeniu sprawy o rozwód sąd podejmuje zawieszona postępowania o alimenty i co do alimentów za okres objęty wyrokiem rozwodowym – umarza postępowanie, a w pozostałej części – rozpoznaje żądanie.

Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa
tel. (22) 52 12 888
www.ms.gov.pl

© Ministerstwo Sprawiedliwości, październik 2004

Ulotka zawiera informacje o charakterze ogólnym. W każdym przypadku zaleca się zasięgnięcia opinii prawnika. Informacje są także udzielane przez sądy i niektóre organizacje pozarządowe.

Publikacja finansowana ze środków pomocowych Unii Europejskiej w ramach projektu PHARE nr PL2002/000-605-03.05